

zij de menschen, en vooral de kinderen, van haar liefde, haar sterke innigheid, haar opstandig medelijden voor ons kan doen leven. Met roman-personen, die haar innerlijk onverschillig laten, weet zij zich niet te redden. H. R.

MAURITS DEKKER, — *Zijn Wereld*, 's Gravenhage, Leopold, 1928.

L. v. HOUWENSVELT, *Levenslot*, Laren, A. J. Schoonderbeek, z. j.

Beide romans spelen zich af aan den zelfkant der maatschappij, maar de hoofdpersoon van „Zijn Wereld” is fantastisch en a-moreel, die van „Levenslot” is immoreel. Voor den eerste kan men sympathie gevoelen, voor den andere heeft men zelfs geen deernis. Dat dit laatste het geval is, pleit niet voor den schrijver, want het is toch juist de taak van den auteur om het menschelijke in ieder mensch, ook in hem die diep gezonken is, te laten zien en te doen begrijpen. — Het lijkt ons van den schrijver Van Houwensvelt een essentieele fout, dat hij van zijn misdadigen hoofdpersoon een eenzijdig beeld schetste, dat hij de fataliteit van zijn geboortevloek zoo naar voren drong, dat er letterlijk niets menschelijks meer aan den man te bespeuren valt. Het mag dan het — op zichzelf reeds bedenkelijke — doel van den schrijver geweest zijn om ons te laten zien hoe verderfelijck de vermenging van twee rassen zijn kan, hij had toch niet uit het oog mogen verliezen, dat in bijna iederen, zelfs in den meest misdadigen mensch, betere, zij het zwakkere, impulsen leven. De bevolking der gevangenissen bewijst maar al te goed, dat ondeugden nooit den gehéelen mensch bederven. In ieder van hen leeft nog wel iets anders, een kleine teederheid, een verborgen liefde, of een nooit gedooft geloof in machten die boven de kleinheid der wereld uit gaan. Bijna altijd is er iets: een groote vereering voor een gestorven moeder, een vervlogen illusie die nog nà straalt, een bevende zorg voor een kind; altijd iets, hoe klein, hoe machteloos ook. En in dezen Piet is letterlijk n i e t s menschelijks meer. De vermenging der rassen (zijn vader was een sinjo, zijn moeder had negerbloed) mogen al schuld zijn, zij kan toch niet al het levende dooden in een menschenziel! Hoe begrijpelijk zou het zijn als deze bastaard gekweld zou zijn door een heimwee, een drang te ontvluchten, een verlangen naar andere kusten. Maar er is niets van dit alles, alleen platte hebzucht en de gemeenste intrigeerlust. Zoo walgelijk en afstootelijk zijn zijn gedragingen dat mij menigmaal de lust beving het boek uit de hand te leggen.

De schrijver zelf heeft zoo bitter weinig meelij met zijn slachtoffer! Het verhaal zelf is trouwens wel eenigszins twijfelachtig: Een kroegbaas die reeds omstreeks 1880 zijn zoon naar de H.B.S. stuurt, een zoon nog wel die tot aan zijn dertiende jaar niet kon spreken en die allen achterstand in twee jaar inhaalt (zonder later blijk te geven van een opvallende intelligentie)! Ook dit had een noodlot kunnen zijn: een te groote intelligentie en een